

**15 -ാം കേരള നിയമസഭ**

**14 -ാം സമ്മേളനം**

**നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 1902**

**29-09-2025 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്**

**കെ. എസ്. ആർ. ടി. സി.-യുടെ കടബാധ്യതകൾ തീർക്കാൻ നടപടി**

| ചോദ്യം                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                        | ഉത്തരം                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p align="center"><b>ഡോ. എൻ. ജയരാജ്,<br/>ശ്രീ. സെബാസ്റ്റ്യൻ കള്ളങ്കൽ,<br/>ശ്രീ. പ്രമോദ് നാരായൺ,<br/>ശ്രീ. ജോബ് മൈക്കിൾ</b></p> |                                                                                                                                                                                        | <p align="center"><b>ശ്രീ കെ ബി ഗണേഷ് കുമാർ<br/>(ഗതാഗത വകുപ്പ് മന്ത്രി)</b></p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| (എ)                                                                                                                            | <p>കെ. എസ്. ആർ. ടി. സി. യുടെ കടബാധ്യതകൾ തീർക്കുന്നതിന് സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള നടപടികൾ വിശദമാക്കാമോ; ഏതെല്ലാം സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വായ്പകളാണ് തിരികെ അടച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് അറിയിക്കാമോ;</p> | (എ)                                                                             | <p>നിലവിൽ കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. 31/03/2018-ൽ എസ്.ബി.ഐ. ലീഡ് ബാങ്കായി കൺസോർഷ്യം വ്യവസ്ഥയിൽ 3100 കോടി രൂപയുടെ വായ്പ നേടിയതിൽ മുടക്കം കൂടാതെ പ്രതിദിന തിരിച്ചടവ് ഒടുക്കി 31/08/2025-ലെ കണക്ക് പ്രകാരം ടി വായ്പയിൽ 2719.44 കോടി രൂപയാണ് നിലനിൽക്കുന്നത്. ടി വ്യവസ്ഥയുടെ ഭാഗമായ കൂടിയ പലിശനിരക്കുണ്ടായിരുന്ന കെ.റ്റി.ഡി.എഫ്.സി.യുടെ വായ്പ വിഹിതമായ 133.16 കോടി രൂപ 02/08/2025-ൽ കേരള ബാങ്ക് ഏറ്റെടുത്ത് കെ.റ്റി.ഡി.എഫ്.സി.യെ കൺസോർഷ്യം വ്യവസ്ഥയിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കുകയുണ്ടായി. കെ.റ്റി.ഡി.എഫ്.സി.യിൽ നിന്നും ലഭ്യമാക്കിയ ഹ്രസ്വകാല, ദീർഘകാല വായ്പ കുടിശ്ശിക ഒടുക്കി വായ്പകൾ waive off ചെയ്യുന്നതിനായി സർക്കാർ 625 കോടി രൂപ കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യുടെ ബഡ്ജറ്റ് വിഹിതത്തിൽ നിന്നും അനുവദിക്കുകയുണ്ടായി (412.50 കോടി രൂപ 31/03/2024-ലും, 212.50 കോടി രൂപ 29/04/2024-ലും). ഇപ്രകാരം 625 കോടി രൂപ കെ.റ്റി.ഡി.എഫ്.സി.യ്ക്ക് നൽകിക്കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം നിലനിന്നിരുന്ന പലിശ, പിഴപ്പലിശ ഇനത്തിലെ തുകയായ 436.49 കോടി രൂപ waive off ചെയ്യുന്നതിന് കെ.റ്റി.ഡി.എഫ്.സി.യ്ക്ക് സർക്കാർ അനുമതി നൽകി ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇപ്രകാരം പലിശ, പിഴപ്പലിശ മുതലായ ഇനങ്ങളിൽ കെ.റ്റി.ഡി.എഫ്.സി.യ്ക്ക് ഒടുക്കാനായി അവേശിപ്പിച്ചിരുന്ന തുക waive off ചെയ്തതിനാൽ കെ.റ്റി.ഡി.എഫ്.സി.യിൽ നിന്നും കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ലഭ്യമാക്കിയ ദീർഘകാല, ഹ്രസ്വകാല വായ്പകൾ അടച്ചു തീർത്തിട്ടുണ്ട്.</p> |

|      |                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| (ബി) | <p>കെ. എസ്. ആർ. ടി. സി. യുടെ പ്രതിദിന നഷ്ടം കണക്കാക്കിയിട്ടുണ്ടോ; അത് കുറയ്ക്കുന്നതിനായി സ്വീകരിച്ച നടപടികളും അവയുടെ ഫലത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിശദാംശങ്ങളും വ്യക്തമാക്കാമോ;</p> | <p>(ബി) 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷത്തെ Provisional അക്കൗണ്ട്സ് പ്രകാരം കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യുടെ പ്രതിദിന നഷ്ടം ശരാശരി 4.33 കോടി രൂപ ആണ്.</p> <p>കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യുടെ പ്രതിദിന നഷ്ടം കുറയ്ക്കുന്നതിനായും കിലോമീറ്റർ വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായും കോർപ്പറേഷനിലെ നഷ്ടത്തിലുള്ള റൂട്ടുകളും ടിപ്പുകളും പുനഃക്രമീകരിച്ച് കിലോമീറ്റർ ഓപ്പറേഷൻ ആനുപാതികമായി വരുമാനം ലഭ്യമാകത്തക്കവിധം ഡെഡ് ടിപ്പുകൾ പൂർണ്ണമായും ഒഴിവാക്കുകയോ, ജനോപകാരപ്രദമായി പുനഃക്രമീകരിക്കുകയോ, സ്റ്റേ സർവ്വീസുകൾ ആക്കി മാറ്റുകയോ, യൂണിറ്റ് മാറ്റി ഓപ്പറേറ്റ് ചെയ്ത ചെലവ് ചുരുക്കി വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ ദീർഘദൂര ബസ്സുകളിലെ ടിപ്പിലെ യാത്രക്കാരില്ലാത്ത ഭാഗം ഒഴിവാക്കുവാനായി അവയെ യാത്രക്കാർ ലഭ്യമാകുന്ന ഏറ്റവും അടുത്ത പ്രധാന യൂണിറ്റ് വരെയോ, സ്ഥലം വരെയോ ആയി ക്രമീകരിച്ച് ഓപ്പറേറ്റ് ചെയ്യുവാനും ഒറ്റപ്പെട്ട ഭാഗങ്ങളിലെ യാത്രാവശ്യത്തിനായി ടി സ്ഥലങ്ങളിൽ മാത്രം ബദൽ ടിപ്പുകൾ ക്രമീകരിച്ച് നൽകിയിട്ടുണ്ട്. റൗണ്ട് ടിപ്പിന് 35 രൂപയെങ്കിലും കിട്ടാത്ത 49,800 സർവീസ് കിലോമീറ്റർ പരിശോധിച്ച് കൂടുതൽ ജനോപകാരപ്രദമായി പുനഃക്രമീകരിക്കുകയോ മെച്ചപ്പെടുത്തുകയോ ചെയ്തും 35,682 കിലോമീറ്റർ യാത്രാവശ്യം ഇല്ലാത്തതും പ്രയോജനപ്രദവുമല്ലെന്നും ഡീസൽ തുക പോലും ലഭിക്കുന്നില്ലെന്നും കണ്ടതിനാൽ നിർത്തലാക്കുകയോ പുതിയ റൂട്ടിൽ പുനഃക്രമീകരിക്കുകയോ ചെയ്ത് നഷ്ടം ഒഴിവാക്കിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ യാത്രാവശ്യമുള്ള സ്റ്റാൻഡ് കൺസഷൻ നൽകുന്ന ടിപ്പുകൾ, ഒറ്റപ്പെട്ട മറ്റു യാത്രാ സൗകര്യം ഇല്ലാത്ത റൂട്ടുകൾ, ആദിവാസി മേഖലകൾ, തീരദേശ മേഖലകൾ, തോട്ടം തൊഴിലാളി മേഖലകൾ തുടങ്ങിയ സാമൂഹ്യ പ്രതിബദ്ധതയിലുള്ള ടിപ്പുകളുടെ 23,219 കിലോമീറ്റർ നിലനിർത്തിയിട്ടുണ്ട്.</p> <p>പരിമിതമായ യാത്രക്കാരോടെ നഷ്ടത്തിൽ ഓടിയിരുന്ന ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകൾ പുനഃക്രമീകരിച്ച് പൊതുജനത്തിനു കൂടുതൽ ഉപകാരപ്രദമായി മാറ്റുകയും പൊതുവെ യാത്രക്കാർ കുറവുള്ള സിറ്റിയിലേക്ക് വരുന്ന വലിയ ഡീസൽ ബസ്സുകൾ മാറ്റി ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകൾ നൽകിയും ചെലവ് കുറച്ച് വരുമാനം കൂട്ടുന്നതിനും ജനോപകാരപ്രദമായ സർവീസ് ആക്കി മാറ്റുന്നതിനും സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. പൂർണ്ണമായും പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണം ഒഴിവാക്കിയും ചെലവ് കുറഞ്ഞ പൊതുഗതാഗത സംവിധാനം ഒരുക്കുന്നതിനും ഇതിലൂടെ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. പ്രധാന</p> |
|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

റൂട്ടുകളിലെ ടിപ്പുകൾ പുനഃക്രമീകരിച്ചതിലൂടെയും പുതിയ ക്ലാസ് സർവീസുകൾ ആരംഭിച്ചതിലൂടെയും പ്രതിദിന യാത്രക്കാരുടെ എണ്ണത്തിലും വരുമാനത്തിലും വർദ്ധനവ് ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

കോവിഡിന് മുമ്പ് 2019 വർഷത്തിൽ 38.56 രൂപ ഇ.പി.കെ.എം. എന്ന നിലയിൽ നിന്നും 2025 ആഗസ്റ്റ് മാസം വരെ ശരാശരി 49.58 രൂപയായി ഇ.പി.കെ.എം. വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ 2022 മെയ് 1 മുതൽ നിരക്ക് വർദ്ധിപ്പിച്ചതിനാൽ ഇ.പി.കെ.എം.-ൽ സ്വാഭാവിക വർദ്ധനവ് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. തുടർന്ന് 2024 മുതൽ നടപ്പിലാക്കിയ മേൽ പദ്ധതികളുടെ ഭാഗമായി ഒരേ ടിക്കറ്റ് നിരക്കിൽ 2022 വർഷം 46.84 രൂപയിൽ നിന്ന് 2025 വർഷം 49.58 രൂപയായി ഇ.പി.കെ.എം. വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പരമാവധി ചെലവ് കുറച്ച് വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള എല്ലാവിധ ക്രമീകരണങ്ങളും കൃത്യമായി പുനരവലോകനവും ചെയ്തു വരുന്നു. ബസ് സർവ്വീസ് നടത്തുന്നതിനുള്ള നേരിട്ടുള്ള പ്രവർത്തന ചെലവുകൾ ടിക്കറ്റ് വരുമാനത്തിൽ നിന്നും തന്നെ കണ്ടെത്തി ഓരോ യൂണിറ്റിനേയും ലാഭകേന്ദ്രം ആക്കി മാറ്റുന്ന പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഭാഗമായി 2024 ജൂലൈ മാസം 52 യൂണിറ്റുകൾ മാത്രം ഓപ്പറേഷണൽ ടാർജ്ജ് നേടിയ സ്ഥാനത്ത് യൂണിറ്റ് തല ഏകോപനത്തിലൂടെയും യൂണിറ്റുകളുടെ പ്രവർത്തനം മെച്ചപ്പെടുത്തിയതിലൂടെയും 2025 ആഗസ്റ്റ് മാസത്തിൽ മുഴുവൻ യൂണിറ്റുകളും (93 യൂണിറ്റുകൾ) ഓപ്പറേഷണൽ ടാർജ്ജ് നേടുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

കൂടാതെ ആൻഡ്രോയിഡ് ബേസ്ഡ് ടിക്കറ്റിംഗ് സൊല്യൂഷൻ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

#### AI-പവേർഡ് ഷെഡ്യൂൾ മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റം

കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. 93 ഡിപ്പോകളിലും ക്രൂ റോസ്റ്ററിംഗും സർവീസ് പ്ലാനിംഗും ചെയ്യുന്ന ഒരു AI അധിഷ്ഠിത ഷെഡ്യൂൾ മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റം നടപ്പിലാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. ടി സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കുന്നത് വഴി ഷെഡ്യൂളുകൾ ഒപ്റ്റിമൈസ് ചെയ്യുവാനും, മികച്ച വിഭവ വിഹിതം ഉറപ്പാക്കുവാനും, നിഷ്ഠിത സമയം കുറയ്ക്കുവാനും, മെച്ചപ്പെട്ട കാര്യക്ഷമത ഉറപ്പാക്കുവാനും സാധിക്കും. ടി സംവിധാനം ഡിപ്പോ തിരിച്ചുള്ള ലാഭക്ഷമത വിശകലനം ചെയ്യുവാനും, തത്സമയ ഡാഷ്ബോർഡുകൾ വഴി തുടർച്ചയായ നിരീക്ഷണം പ്രാപ്തമാക്കുകയും ഡാറ്റാധിഷ്ഠിത തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കാൻ മാനേജ്മെന്റിനെ

|      |                                                                                                                                     |      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|      |                                                                                                                                     |      | ശാക്തീകരിക്കുകയും യാത്രക്കാർക്ക് സേവന വിശ്വാസ്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| (സി) | പ്രതിദിന കളക്ഷൻ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ടിക്കറ്റിതര വരുമാനത്തിന് പുതിയ മാർഗങ്ങൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനുമായുള്ള കർമ്മ പദ്ധതികൾ വിശദമാക്കാമോ? | (സി) | <p>കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യുടെ വരുമാനത്തിന്റെ ഏറിയ പങ്കും സർവീസ് ഓപ്പറേഷനിലൂടെയാണ് ലഭിക്കുന്നത്. നിലവിൽ പണി പൂർത്തീകരിച്ച വാണിജ്യ സമുച്ചയങ്ങളിലെ കടമുറികൾ കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള സ്ഥലങ്ങളിലും, കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നതിലൂടെയും, ബസ് സ്റ്റേഷൻ പരസ്യം, മൊബൈൽ ടവർ, Public Information System, Public Announcement System, ബസ് സ്റ്റേഷനുകളിൽ ATM കൗണ്ടറുകൾ മുതലായവയിൽ നിന്നും ടിക്കറ്റിതര വരുമാനം ലഭിച്ച് വരുന്നു. ടിക്കറ്റിതര വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ കൊറിയർ &amp; ലോജിസ്റ്റിക്സ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി. കൂടുതൽ ഡിപ്പോകളിലേക്ക് പ്രസ്തുത പദ്ധതി വിപുലീകരിക്കുന്നതിനും, ഡോർ ഡെലിവറി &amp; പിക്ക്പ്പ് തുടങ്ങുവാനും ഉള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു. ഇടനിലക്കാർ ഇല്ലാതെ കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. നേരിട്ട് Low Floor ഉൾപ്പെടെയുള്ള ബസുകളിൽ പരസ്യം പതിച്ചു വരുന്നു. Kerala Irrigation Infrastructure Development Corporation-നുമായി ചേർന്ന് Hilly Aqua എന്ന കപ്പി വെള്ളത്തിന്റെ വിലുന ആരംഭിക്കുകയും, എല്ലാ കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ഡിപ്പോകളിലും ബസുകളിലും വ്യാപിപ്പിക്കുവാനും ഉള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരികയും ചെയ്യുന്നു.</p> <p>കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ബസ് സ്റ്റേഷനുകളുടെ സൗന്ദര്യവൽക്കരണം എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ഡിപ്പോകളുടെ ബ്രാൻഡിംഗ് നടത്തുന്നതിനും പൂവാർ, കൊല്ലം, എറണാകുളം, പെരിന്തൽമണ്ണ, മൂന്നാർ എന്നീ ഡിപ്പോകളിൽ ബി.ഒ.ടി. അടിസ്ഥാനത്തിൽ റിസോർട്ട്, വാണിജ്യ സമുച്ചയങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയുടെ നിർമ്മാണത്തിനും നടത്തിപ്പിനും സ്ഥലം അനുവദിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ടെണ്ടർ നടപടിയിലൂടെ നൽകുന്നതിന് സർക്കാർ / സർക്കാർ അംഗീകൃത ഏജൻസിയെ നിയോഗിക്കുന്നതിന് ഭരണ സമിതി തീരുമാനം ആയിട്ടുണ്ട്.</p> <p>പ്രധാന ബസ് സ്റ്റേഷനുകളിലെ ബസ് ബേകളിൽ ബസുകൾ എത്തിച്ചേരുന്നതിന്റെയും പുറപ്പെട്ടുന്നതിന്റെയും വിവരങ്ങൾ യാത്രക്കാർക്ക് ലഭ്യമാകുന്ന വിധത്തിൽ Standy Model Digital Signage System നടപ്പിലാക്കാൻ ധാരണ ആവുകയും ആയതിന്റെ ആദ്യ നടപടി എന്ന നിലയിൽ തിരുവനന്തപുരം സെൻട്രൽ, കോഴിക്കോട്, അങ്കമാലി</p> |

എന്നിവിടങ്ങളിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ പുരോഗമിച്ചു വരികയും ചെയ്യുന്നു.

ടിക്കറ്റിതര വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി മുതൽ മുടക്കില്ലാതെ പൊതുമേഖലാ എണ്ണ കമ്പനികളുമായി ചേർന്ന് കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യുടെ നിലവിലെ കൺസ്യൂമർ പമ്പുകളെ പൊതുജനങ്ങൾക്കു കൂടി പ്രയോജനപ്പെടുന്ന രീതിയിൽ ഇന്ധന വിതരണ ഔട്ട്ലെറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുകയും തിരുവനന്തപുരം സിറ്റി, വികാസ്ഭവൻ, ചടയമംഗലം, കിളിമാനൂർ, ചേർത്തല, മൂന്നാർ, മൂവാറ്റുപുഴ, ചാലക്കുടി, കോഴിക്കോട്, നോർത്ത് പറവൂർ, മാവേലിക്കര, തൃശ്ശൂർ, ഗുരുവായൂർ, പൊൻകുന്നം, പെരുമ്പാവൂർ എന്നീ കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ഡിപ്പോകളിൽ ഇന്ധന വിതരണ ഔട്ട്ലെറ്റുകളും ആലുവ, എറണാകുളം എന്നിവിടങ്ങളിൽ ലൂബ് ഷോപ്പുകളും ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ ഗുരുവായൂർ യാത്രാഫ്യൂവൽസ് ഔട്ട്ലെറ്റിൽ ഒരു സി.എൻ.ജി. സ്റ്റേഷനും പ്രവർത്തനമാരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. എടപ്പാൾ റീജിയണൽ വർക്ക്ഷോപ്പിൽ BPCL-മായി ചേർന്ന് യാത്രാഫ്യൂവൽ റീട്ടെയിൽ ഔട്ട്ലെറ്റ് സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും വികാസ്ഭവൻ യാത്രാഫ്യൂവൽസിൽ കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യ്ക്കും പൊതുജനങ്ങൾക്കുമായി കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യുടെ ആദ്യത്തെ Pollution Testing Centre തുടങ്ങുന്നതിനുമുള്ള നടപടികൾ പ്രാരംഭ ഘട്ടത്തിലാണ്.

#### ഡ്രൈവിംഗ് സ്കൂൾ

കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യിലെ ടിക്കറ്റിതര വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ആരംഭിച്ചതാണ് കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ഡ്രൈവിംഗ് സ്കൂൾ. പൊതുജനങ്ങൾക്ക് കാര്യക്ഷമവും മെച്ചപ്പെട്ടതുമായ ഡ്രൈവിംഗ് പരിശീലനം കുറഞ്ഞ ചെലവിൽ നൽകുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ഡ്രൈവിംഗ് സ്കൂളുകൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ളത്. 18 ഡ്രൈവിംഗ് സ്കൂളുകൾ പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. 4 ഡ്രൈവിംഗ് സ്കൂളുകൾ കൂടി തുടങ്ങുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ പുരോഗമിച്ചുവരുന്നു.

#### കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ഡ്രൈവിംഗ് സ്കൂൾ മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റം

പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ഡ്രൈവിംഗ് ലൈസൻസിനുള്ള അപേക്ഷകൾ സമർപ്പിക്കുന്നതിനും ഡ്രൈവിംഗ് പരിശീലനം നേടുന്നതിനും കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.

ഡ്രൈവിംഗ് സ്കൂൾ മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റം നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ടി സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കിയത് വഴി ഓൺലൈൻ രജിസ്ട്രേഷൻ, ഫീസ് അടയ്ക്കൽ, പഠനസാമഗ്രികളുടെ ഡൗൺലോഡ്, മോക്ക് ടെസ്റ്റ് സൗകര്യം, ബാക്ക്-എൻഡ് മാനേജ്മെന്റ് സംവിധാനങ്ങൾ എന്നിവ ചെയ്യുവാൻ സാധിക്കും കൂടാതെ വെബ് ആപ്ലിക്കേഷനും നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

റെന്റൽ മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റം

കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യുടെ ടിക്കറ്റിതര വരുമാനം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന എസ്റ്റേറ്റ് വിഭാഗത്തിലെ എല്ലാവിധ പണം ഇടപാടുകളും ഓൺലൈൻ വഴി കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിന് റെന്റൽ മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റം എന്ന സോഫ്റ്റ്‌വെയർ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ടി സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കിയത് വഴി കേരളത്തിലുടനീളമുള്ള റെന്റ് സംബന്ധമായ പണം ഇടപാടുകൾ കൃത്യമായി അറിയുവാൻ സാധിക്കുന്നു.

കേരളത്തിലെ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് കുറഞ്ഞ ചെലവിൽ സുരക്ഷിതവും സൗകര്യപ്രദവുമായ വിനോദസഞ്ചാര സൗകര്യം ഒരുക്കുക എന്ന മഹത്തായ ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് 2021 നവംബർ ഒന്നിന് കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ബഡ്ജറ്റ് ടൂറിസം സെൽ രൂപീകരിച്ചത്. തുടക്കമുതൽ തന്നെ കേരളത്തിനകത്തും പുറത്തും അനവധി വിജയകരമായ പാക്കേജുകൾ അവതരിപ്പിക്കുകയും ജനപ്രീതി നേടിയ നിരവധി യാത്രകൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ബഡ്ജറ്റ് ടൂറിസം സെൽ നിലവിൽ നടത്തി വരുന്നതും, ഭാവി പദ്ധതികൾ സംബന്ധിച്ചും ആയ വിശദ വിവരങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

1. പിൻഗ്രിം ടൂറിസം.
2. ഡബിൾ ഡെക്കർ ടൂറിസം.
3. അഡ്വഞ്ചർ ടൂറിസം.
4. മലയോര യാത്രകൾ.
5. ഉൾനാടൻ ജലഗതാഗത പാക്കേജുകൾ.
6. കടൽ യാത്രകൾ.
7. ചെറു ബോട്ടിംഗ് പാക്കേജുകൾ.
8. സ്നോ പാക്കേജുകൾ.
9. റിസോർട്ട് ടൂറിസം.
10. ഇന്റർസ്റ്റേറ്റ് ടൂറിസം.
11. ഓൾ ഇന്ത്യ പാക്കേജുകൾ.
12. ലക്ഷദ്വീപ് ടൂറിസം.

